OʻZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA OʻRTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT MOLIYA INSTITUTI

"STATISTIKA VA EKONOMETRIKA" KAFEDRASI

«STATISTIKA» FANIDAN 2-ORALIQ NAZORAT VARIANTLARI BARCHA BAKALAVR YOʻNALISHDAGI 2-BOSQICH (4-SEMESTR) TALABALARI UCHUN

"Statistika va ekonometrika" kafedrasi mudiri:

PhD. B.Q. Utanov

Tuzuvchi:

"Statistika va ekonometrika" kafedrasi dotsenti,

i.f.n. B.X. Mamatkulov:___

VARIANT № 1

1-savol: Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida milliy boylik tushunchasi va uni o'rganishning ijtimoiy -iqtisodiy ahamiyati hamda statistikaning vazifalari nimalardan iborat?

2-Masala. Kredit bo'yicha qoplanmagan qarzlar qoldiqlari va qoplangan oborot haqida quyidagi ma'lumotlar ma'lum (mln. so'm):

	Qarz qoldiqlari						Oboro	ot hajmi	
Korxona	01. 07	01. 08	01.09	01.10	01.11	01.12	01.01	III kv	IV kv
A	54	44	47	40	45	32	42	303	287
В	114	144	164	116	112	123	120	322	272
V	100	86	94	80	90	75	95	250	300

Har bir korxona uchun va uchala korxona bo'yicha birgalikda aniqlang:

- 1) o'rtacha kredit qoldiqlarini (III va IV kvartallarga va yarim yil uchun);
- 2) kvartallar va yarim yil uchun kredit aylanish tezligini (oborot sonida va kunlarda)
- 3) hisoblangan ko'rsatkichlarning o'zaro bog'liqligini ko'rsatib, xulosalar yozing.
- **3- masala.** Hudud asosiy kapitali haqida quyidagi ma'lumotlar berilgan (mln soʻm):

1. Asosiy kapitalning to'liq boshlang'ich qiymati, yil boshida	4948,0
2. Yil boshiga asosiy kapitalning eskirish darajasi,%	34,0
3. Yil davomida sotib olingan asosiy kapital	646,6
4. Hisobdan chiqarilgan asosiy kapitalning to'liq boshlang'ich qiymati	248,0
5.Hisobdan chiqarilgan asosiy kapitalning qoldiqqiymati	2,0
6.Yillik amortizatsiya qiymati	145,0
7. Ishlab chiqarilgan mahsulot qiymati	2032,6

Asosiy kapitalning holati va harakati ko'rsatkichlarini aniqlang hamda asosiy kapital balansini tuzing.

Kafedra mudiri

VARIANT № 2

1-savol: Asosiy kapital tushunchasi, ularni tarkibi va baholashni tushuntirib bering?

2-masala. Bankning kredit operatsiyalari quyidagilarda aks etgan:

Kredit razmeri, mln. so'm.	60	80	100	120	150	200	300
Kredit muddati, oy	3	6	7	8	9	10	12

Kreditning o'rtacha razmerini aniqlang.

3- masala. Korxona bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan (o'zgarmas baholarda) mln so'm:

Ko'rsatkichlar	Bazis davr	Joriy davr	Indeks
1. Asosiy kapitalning o'rtacha yillik qiymati (\overline{AC})	44,0	42,0	
 Mahsulot hajmi(Q) Kapital qaytimi (CQ) Kapital sig'imi (C_s) 	41,20	42,64	

Aniqlang:

Mahsulot hajmining o'zgarishini:

- a) asosiy kapitalning o'zgarishi hisobidan;
- b) kapital qaytimining o'zgarishi hisobidan.

Kafedra mudiri

VARIANT № 3

1-savol: Moliya bozorini statistik o'rganishning ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati va ahamiyati nimalardan iborat?

2-Masala. Kreditning qoldiq (oy boshiga) summalari, mln. so'm

				Oylar	4		
Oy boshiga	I	II	III	IV	V	VI	VII
	840	730	620	518	415	421	420

O'rtacha kredit qoldig'i alohida birinchi, ikkinchi kvartallar va yarim yil uchun aniqlansin.

3- masala. Korxona asosiy kapitali ob'yektiningqayta baholash paytidagi to'liq boshlang'ich qiymati 76 mln so'm, uning qoldiq qiymati esa 48 mln so'mga teng bo'lgan. Ushbu asosiy kapital ob'yekti umumdavlat tasnifiga ko'ra qayta baholash koeffisiyenti (indeksi) 1,15 ga teng bo'lgan asosiy kapitallar guruhiga kiradi.

Asosiy kapital ob'yektining qayta baholash paytidagi to'liq tiklash qiymatini va qoldiq qiymatini aniqlang.

Kafedra mudiri

VARIANT № 4

1-savol: Davlat moliyasi statistikasi deganda nimani tushunasiz?

2-Masala. Kredit o'rtacha qoldig'i va hajmi haqida quyidagi ma'lumotlar ma'lum

(ming so'm):

	Kvartallar					
	I	II	III	IV		
Oʻrtacha kredit qoldigʻi	40	16	50	18		
Kredit hajmi	560	480	800	576		

Har bir kvartal uchun alohida aniqlang:

- 1) kreditdan foydalanish muddatining uzunligini;
- 2) kredit aylanish tezligi oborotlar sonini;

Kvartallar bo'yicha hisoblangan ikki ko'rsatkichning o'zaro bog'liqligini ko'rsating.

2- masala. Mamlakatning nomoliyaviy aktivlari haqidagi ma'lumotlarga asoslanib milliy boylik tarkibini va dinamikasini tahlil qiling(mlrd soʻm).

Ko'rsatkichlar	2017	2018	2019	2020	2021
Jami	2382,9	2885,6	3585,5	3948,9	4329,2
Asosiy kapital (tugallanmagan qurilishni hisobga olgan holda)	2216,2	2673,9	3354,7	3644,1	3957,4
Moddiy aylanma mablag'lar	166,7	21,7	230,8	304,2	371,8

Kafedra mudiri

VARIANT № 5

1-savol: Davlat byudjeti daromadlari va xarajatlari ko'rsatkichlari, byudjet defitsiti deganda nimani tushunasiz?

2-Masala. Kredit hajmi va oylik kredit qoldiqlari haqida quyidagi ma'lumotlar ma'lum (mln soʻm):

Oylar	Bir kunlik kredit hajmi	O'rtacha kredit qoldiqlari
Oktyabr	23,3	280,0
Noyabr	16,6	95,5
Dekabr	13,3	110,7
Jami	17,7	162,4

Aniqlang:

- 1) oylar va kvartal bo'yicha kreditdan foydalanish vaqtini;
- 2) kreditdan foydalanish vaqti va oborotlar sonining o'zaro bog'liqligidan foydalanib oylar va kvartal bo'yicha kredit aylanishi oborotlari sonini.
- 3- masala. Firmadagi asosiy kapitalning yil boshidagi to'liq boshlang'ich qiymati 116 mln so'm, yil davomida olingan yangi asosiy kapital qiymati 7,2 mln so'm va chiqarib yuborilgan asosiy kapitalning to'la boshlang'ich qiymati 4 mln so'm, qoldiq qiymati 0,8 mln so'mni tashkil qiladi. Asosiy kapitalning yil boshiga eskirish darajasi 18%, yillik amortizatsiya normasi 13%.

Aniqlang:

- 1) asosiy kapitalning yangilanish koeffitsiyentini;
- 2) asosiy kapitalning chiqib ketish koeffitsiyentini;

3) asosiy kapitalning yaroqlilik koeffitsiyentini (yil boshiga va oxiriga).

Kafedra mudiri

VARIANT № 6

1-savol: Moliya bozorini statistik o'rganishning ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati va ahamiyati nimalardan iborat?

2-Masala. Moliyaviy lizing bo'yicha 250 mln.so'm qimmatga ega bo'lgan asbobuskunalar ijaraga olindi (to'liq qoplash sharti bilan). Amortizatsiya normasi -20%. Lizing muddati 5yil. Kredit stavkasi 5%, komission to'lovlar normasi -3%, qo'shilgan qiymat solig'i -20%.

Lizing summasini aniqlang.

3- masala. Firmani asosiy kapitaldan birining (qayta baholash vaqtida) to'liq balans qiymati 126 mln so'mga, uning qoldiq qiymati 118 mln so'mga to'g'ri kelgan. Tasdiqlangan qonunga binoan ushbu asosiy kapitalni qayta baholash indeksi 1,15 ga teng deb qabul qilingan.

Aniqlang:

- 1) qayta baholash vaqtidagi eskirish qiymatini;
- 2) qayta baholash natijasida to'liq tiklash qiymatini;

3) qayta baholash natijasida asosiy kapitalning qoldiq qiymatini.

Kafedra mudiri

VARIANT № 7

1-savol: Sugʻurtaning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati va uni statistikada oʻrganish vazifalari.

2-Masala. Qurilish tashkilotlari bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan (mln so'm):

Qurilish tashkilotlari	Qurilish-montaj ishlari hajmi		Asosiy kapitalning qiym	~
	Bazis davr	Joriy davr	Bazis davr	Joriy davr
1.	2577	4300	3900	3980
2.	2800	5000	1900	3500
3.	3200	4500	3300	4000
4.	5800	6900	2800	4800
5.	6300	8500	3200	4000

Aniqlang:

- 1) kapitaldan foydalanish ko'rsatkichlarini;
- 2) ishlar hajmining, asosiy kapital va kapital qaytimining alohida indekslarini;
- 3) qurilish tashkiloti bo'yicha kapital qaytimi sig'imining o'zgaruvchan va o'zgarmas tarkibli hamda tuzilmaviy siljishlar indekslarini.

Mahsulot hajmini o'zgarishini omilli tahlil qiling.

3- masala. Mamlakat aholisining pul daromadlari haqida quyidagi ma'lumotlar berilgan, (mlrd soʻm hisobida).

Ko'rsatkichlar	Bazis davr	Hisobot davri
Pul daromadlari:		
-tadbirkorlik faoliyatidan olingan daromad	1266,9	1485,5
-mehnat haqi	5680,2	7082,9
-ijtimoiy to'lovlar	1253,4	1407,4
-xususiy mulkdan olingan daromad	694,5	984,2
-boshqa daromadlar	185,5	240,0
Pul xarajatlari va jamg'armalar		
-mahsulot sotib olish va xizmatlar uchun to'lovlar	6047,2	7424,4
-majburiy to'lovlar va turli badallar	727,5	900,9
-ko'chmas mulk sotib olish	180,1	255,2
-moliyaviy aktivlarni ko'paytirish xarajatlari	1835,7	2049,5
Bahosiindeksi, marta	1,110	1,114

Aniqlang:

- 1) joriy baholarda aholining nominal va ixtiyoridagi daromadlarini;
- 2) aholining nominal va ixtiyordagi daromadlari indeksini;
- 3) aholining real ixtiyoridagi daromadlarini;
- 4) aholining real ixtiyoridagi daromadlari indeksini

Kafedra mudiri

VARIANT № 8

1-savol: Djini koeffisienti nimani ifodalaydi?

2-Masala. Korxona bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan:(mln so'm):

Ko'rsatkichlar	Bazis	Joriy	O'zgarishi	
	davr	davr	summa	%
1 .Yalpi foyda	4925	5485		
2.Sotilgan mahsulotlar (o'zgarmas baholarda)	37850	42080		
3.Asosiy kapitalning o'rtacha yillik qiymati(o'zgarmas baholarda)	33150	35400		
4.Moddiy aylanma mablag'lar zaxirasining o'rtacha yillik qiymati	5440	5525		

Bo'sh kataklarni to'ldiring va aniqlang:

- 1)kapital qaytimi va kapital sig'imini;
- 2)aylanma mablag'larning biriktirish va aylanish ko'rsatkichlarini;
- 3) natijalarni tahlil qiling.

3- masala. Mamlakat aholisining yillik o'rtacha pul daromadlarini jon boshiga taqsimlanishi bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan, (jamiga nisbatan % hisobida):

Ko'rsatkich	Jami aholi soniga
Jon boshiga o'rtacha oylik pul daromadlari, ming so'm	nisbatan, %
1200 gacha	2,9
1200-1250	3,4
1250-1300	6,2
1300-1400	13,5
1400-1500	10,8
1500-1600	14,7
1600-1800	18,0
1800 dan yuqori	30,5
Jami	100,0

Aniqlang:

- 1) jon boshiga oylik o'rtacha daromadni;
- 2) modal va medianal daromadni;
- 3) quyi va yuqori detsilini;
- 4) aholi pul daromadlari tabaqalashuvining detsili koeffitsiyentini;

5) daromadlarning kontsentratsiyalashuvi koeffitsiyentini (Djini koeffitsiyentini).

Kafedra mudiri

VARIANT No 9

1-savol:Pul aylanmasining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati va statistikaning vazifalari nimalardan iborat?

2-Masala. Korxona bo'yicha ikki davr uchun quyidagi ma'lumotlar berilgan:

		0
Ko'rsatkichlar	Bazis davri	Joriy davri
1.Ishlab chiqarilgan mahsulot hajmi (o'zgarmas bahoda, ming so'mda)	75250	84000
2. Asosiy ishlab chiqarish kapitalining o'rtacha yillik	25000	28500
qiymati (o'zgarmas bahoda, ming so'mda)		
Z.Korxona xodimlari soni, kishi	120	125

Aniqlang:

- 1) har bir davr uchun:
 - a) asosiy kapitaldan foydalanish ko'rsatkichini;
 - b) mehnat unumdorligini.
- 2) ishlab chiqarilgan tovar mahsulotining omillar ta'sirida oʻzgarishini:
 - a) kapitaldan olinadigan samaraning o'zgarishi hisobiga;
 - b) asosiy kapital hajmining o'zgarishi hisobiga;
 - d) mehnat unumdorligining o'zgarishi hisobiga;
 - e) xodimlar sonining o'zgarishi hisobiga.
- 3 masala. Region bo'yicha aholi daromadlari guruhlari va guruhdagi daromadlar salmog'i haqida quyidagi ma'lumotlar berilgan, %:

Ko'rsatkichlar		Bazis davr	Hisobot davri
Jami aholi:		oli: 100	
shu jumladan, aholi guruhlari	20 foizli	Daromadlar salmog'i	Daromadlar salmog'i
I		10,8	8,5
II		13,9	8,6
III		18,8	16,5
IV		23,8	22,5
V		32,7	43,9

Har bir yil uchun:

- 1. Djini koeffitsiyentini hisoblang;
- 2. Lorens egri chizig'ini grafikda tasvirlang.

Kafedra mudiri

Ph

VARIANT № 10

1-savol: Pul-kredit statistikasining metodologik asoslari (Xalqaro standart) deganda nimani tushunasiz?

2-Masala. Korxonadagi asosiy kapital harakati haqida quyidagi ma'lumotlar berilgan (mln soʻmda):

Yil boshida mavjud asosiy kapital hajmi 4250, yil davomida: 1230, sotib olingan asosiy vositalar shu jumladan yangilanganlari 600, yemirilgan asosiy kapital hajmi 200, shu.jumladan ishlab chiqarishdan olib tashlanganlari (likvidatsiya qilinganlari) 150, yil oxiridagi asosiy kapitalning qoldiq qiymati 3850, ishlab chiqarilgan mahsulot hajmi 5000.

Aniqlang:

- 1) asosiy kapitalning holati, harakati va foydalanish ko'rsatkichlarini;
- 2) asosiy kapital balansini tuzing.

3- masala. Mamlakat aholisining pul daromadlari haqida quyidagi ma'lumotlar berilgan, (mlrd soʻm hisobida).

Ko'rsatkichlar	Bazis davr	Hisobot davri
Pul daromadlari:		
-tadbirkorlik faoliyatidan olingan daromad	1286,9	1685,5
-mehnat haqi	5696,2	7692,9
-ijtimoiy to'lovlar	1253,4	1407,4
-xususiy mulkdan olingan daromad	694,5	904,2
-boshqa daromadlar	195,5	240,0
Pul xarajatlari va jamg'armalar		
-mahsulot sotib olish va xizmatlar uchun to'lovlar	6047,2	7424,4
-majburiy to'lovlar va turli badallar	737,5	1000,9
-ko'chmas mulk sotib olish	180,1	255,2
-moliyaviy aktivlarni ko'paytirish xarajatlari	1835,7	2049,5
Bahosiindeksi, marta	1,110	1,114

Aniqlang:

- 1) joriy baholarda aholining nominal va ixtiyoridagi daromadlarini;
- 2) aholining nominal va ixtiyordagi daromadlari indeksini;
- 3) aholining real ixtiyoridagi daromadlarini;
- 4) aholining real ixtiyoridagi daromadlari indeksini.

Kafedra mudiri

1-savol: Pul aylanmasi statistikaning asosiy ko'rsatkichlari nimalardan iborat?

2-Masala. Viloyat bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan.

Ko'rsatkichlar	2020-yil	2021-yil	O'zgarish sur'ati	
			Mutlaq	Nisbiy
1. Yalpi hududiy mahsulot (YAHM), mlrd so'm	2512,6	2941,9		
2. Iqtisodiyotda band bo'lganlar aholi(A_{band}), ming				
kishi	1042,4	1068,6	;	
3. Asosiy kapital hajmi, (\overline{AC}) , mlrd so'm	340,6	515,6		
Mehnat unumdorligi				
$W = \frac{Q}{A_{band}}$				
4. Asosiy kapitaldan foydalanish ko'rsatkichi				
$CQ = \frac{Q}{\overline{AC}}$				

Aniqlang:

- 1) bo'sh kataklarni to'ldiring;
- 2) YAHMning asosiy kapitaldan foydalanish ko'rsatkichlari (kapital qaytimi, kapital sig'imi) hisobiga o'zgarishini;
- 3) YAHMning mehnat unumdorligi hisobiga o'zgarishini;
- 4) natijalarni tahlil qiling.

3- masala. Mamlakat aholisining yillik o'rtacha pul daromadlarini jon boshiga taqsimlanishi bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan, (jamiga nisbatan % hisobida):

Ko'rsatkich	Jami aholi soniga
Jon boshiga o'rtacha oylik pul daromadlari, ming so'm	nisbatan, %
1300 gacha	2,9
1300-1350	3,4
1350-1400	6,2
1400-1500	13,5
1500-1600	14,8
1600-1700	10,7
1700-1900	18,0
1900 dan yuqori	30,5
Jami	100,0

Aniqlang:

- 1) jon boshiga oylik o'rtacha daromadni;
- 2) modal va medianal daromadni;
- 3) quyi va yuqori detsilini;
- 4) aholi pul daromadlari tabaqalashuvining detsili koeffitsiyentini;
- 5) daromadlarning kontsentratsiyalashuvi koeffitsiyentini (Djini koeffitsiyentini).

Kafedra mudiri

VARIANT № 12

1-savol: Bank statistikasi ko'rsatkichlarini hisoblash va tahlil qilish metodlarini ayting?

1-Masala. Korxona asosiy kapitali ob'yektiningqayta baholash paytidagi to'liq boshlang'ich qiymati 76 mln so'm, uning qoldiq qiymati esa 48 mln so'mga teng bo'lgan. Ushbu asosiy kapital ob'yekti umumdavlat tasnifiga ko'ra qayta baholash koeffisiyenti (indeksi) 1,15 ga teng bo'lgan asosiy kapitallar guruhiga kiradi.

Asosiy kapital ob'yektining qayta baholash paytidagi to'liq tiklash qiymatini va qoldiq qiymatini aniqlang.

2- masala. Region bo'yicha aholi daromadlari guruhlari va guruhdagi daromadlar salmog'i haqida quyidagi ma'lumotlar berilgan, %:

Ko'rsatkichlar		Bazis davr	Hisobot davri	
Jami aholi:		100	100	
shu jumladan, aholi guruhlari	20 foizli	Daromadlar salmog'i	Daromadlar salmog'i	
I		10,8	8,5	
II		13,9	8,6	
III		18,8	16,5	
IV		23,8	22,5	
V		32,7	43,9	

Har bir yil uchun:

1. Djini koeffitsiyentini hisoblang;

2. Lorens egri chizig'ini grafikda tasvirlang.

Kafedra mudiri

1-savol: Sug'urta va sug'urta bozorini deganda nimani tushunasiz?

2-Masala. Tashkilot bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan, mln so'm:

Ko'rsatkichlar	Yanvar	Fevral	Mart	Aprel
1. Oy boshidagi aylanma kapital qoldig'i	2706	2715	2505	2550
Shu jumladan:				
- xomashyo, asosiy materiallar va sotib				
olingan yarim tayyor mahsulotlar;	1722	1725	1717	1719
- yordamchi materiallar	339	342	340	336
- yoqilg'i;	10	12	54	51
- idish va qoplar	10	15	36	27
- ehtiyot zaxira qismlari	21	16	42	24
-(kam qiymatli) arzon va tez yemiriladigan				
buyumlar;	44	45	60	79
-tugallanmagan ishlab chiqarish, sotishga				
mo'ljallangan yarim tayyor mahsulot;	129	132	135	132
- kelajak davr xarajatlari;	21	12	9	12
- ombordagi tayyor mahsulot;	216	218	219	222
- yuklangan tovarlar va bajarilgan ishlar;	45	60	42	63
-pul mablag'lari;	75	72	75	90
-boshqa aylanma mablag'lari.	6	12	5	8
2. Sotuvdan tushgan pul tushumlar.	4070	3975	4035	4080

Aniqlang:

- 1) aylanma kapital choraklar boshidagi tarkibiy qismlarini;
- 2) chorak bo'yicha aylanma kapitalning o'rtacha qoldiq qiymatini, aylanish tezligini, bir aylanish davri va biriktirish ko'rsatkichlarini.

3- masala. Mamlakat aholisining pul daromadlari haqida quyidagi ma'lumotlar berilgan, (mlrd soʻm hisobida).

Ko'rsatkichlar	Bazis davr	Hisobot davri
Pul daromadlari:		
-tadbirkorlik faoliyatidan olingan daromad	1246,9	1445,5
-mehnat haqi	5692,2	7292,9
-ijtimoiy to'lovlar	1253,4	1407,4
-xususiy mulkdan olingan daromad	694,5	904,2
-boshqa daromadlar	195,5	240,0
Pul xarajatlari va jamg'armalar		
-mahsulot sotib olish va xizmatlar uchun to'lovlar	6047,2	7424,4
-majburiy to'lovlar va turli badallar	737,5	1000,9
-ko'chmas mulk sotib olish	180,1	255,2
-moliyaviy aktivlarni ko'paytirish xarajatlari	1835,7	2049,5
Bahosiindeksi, marta	1,110	1,114

Aniqlang:

- 1) joriy baholarda aholining nominal va ixtiyoridagi daromadlarini;
- 2) aholining nominal va ixtiyordagi daromadlari indeksini;
- 3) aholining real ixtiyoridagi daromadlarini;
- 4) aholining real ixtiyoridagi daromadlari indeksini.

Kafedra mudiri

VARIANT № 14

1-savol: Tashqi iqtisodiy faoliyat, uning tarixi va asosiy yo'nalishlari hamda mamlakat iqtisodiyoti taraqqiyotidagi rolini tushuntirib bering?

2-Masala. Viloyat bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan (mlrd. so'm):

Ko'rsatkichlar	O'tgan davr	Joriy davr
Yalpi ichki mahsulot	2128,7	3194,5
Davlat byudjeti daromadlari	621,8	911,8
Davlat byudjeti xarajatlari	658,7	944,6
shundan:		
ijtimoiy soha	243,7	334,4
ijtimoiy muxofaza	61,3	72,7
iqtisodiyotga qilinadigan xarajatlar	75,8	97,3

Yalpi ichki mhsulotga nisbatan davlat byudjeti daromadi va xarajatlari darajasi va ularning dinamikasini aniqlang va tahlil qiling.

3- masala. Mamlakat aholisining yillik o'rtacha pul daromadlarini jon boshiga taqsimlanishi bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan, (jamiga nisbatan % hisobida):

Ko'rsatkich	Jami aholi soniga
Jon boshiga o'rtacha oylik pul daromadlari, ming so'm	nisbatan, %
2100 gacha	2,9
2100-2150	3,4
2150-2200	6,2
2200-2300	13,5
2300-2400	12,8
2400-2500	12,7
2500-2700	18,0
2700 dan yuqori	30,5
Jami	100,0

Aniqlang:

- 1) jon boshiga oylik o'rtacha daromadni;
- 2) modal va medianal daromadni;
- 3) quyi va yuqori detsilini;
- 4) aholi pul daromadlari tabaqalashuvining detsili koeffitsiyentini;
- 5) daromadlarning kontsentratsiyalashuvi koeffitsiyentini (Djini koeffitsiyentini).

Kafedra mudiri

1-savol: Tashqi iqtisodiy faoliyatni tavsiflovchi ko'rsatkichlarni aytib bering?

2-Masala. Mehnatni asosiy kapital bilan qurollanishi va mehnat unumdorligi darajalari o'rtasidagi o'zaro bog'liqligini o'rganish maqsadida 25 ta turdosh

korxonalarni teng intervalli 4 ta guruhga ajrating.

	Asosiy kapital,	Qo'shilgan qiymat,	Xodimlar soni, kishi
	mln so'm	mln so'm	
1.	15,5	12,7	344
2.	17,1	10,2	371
3.	20,2	19,5	440
4.	19,4	22,4	480
5.	10,4	4,8	355
6.	11,8	7,4	288
7.	10,2	6,1	397
8.	8,7	5,8	200
9.	21,3	25,2	296
10.	11,5	3,5	323
11.	1,3	1,0	100
12.	5,3	3,8	215
13.	18,5	14,8	427
14.	20,2	23,4	495
15.	11,3	11,6	408
16.	9,3	6,6	247
17.	6,8	5,8	288
18.	20,3	26,0	549
19.	11,4	12,6	295
20.	2,8	2,5	199
21.	6,0	6,7	309
22.	16,9	17,3	512
23.	2,0	1,2	125
24.	10,2	12,4	204
25.	10,4	14,6	302

Korxonalar bo'yicha mehnatni asosiy kapital bilan qurollanishi va mehnat unumdorligi darajasi o'rtasidagi bog'lanishning regressiya tenglamasini aniqlang, korrelyatsiya koeffitsiyentini hisoblang, olingan ma'lumotlar bo'yicha xulosa qiling.

3- masala. Viloyatda yig'iladigan bevosita soliqlar bo'yicha quyidagi

ma'lumotlar berilgan:

Ko'rsatkichlar	O'tgan	Hisobot
	davr	davri
Jismoniy shaxslardan tadbirkorlik faoliyati uchun		
olinadigan soliq, mlrd. so'm	10,1	14,2
Soliq stavkasi, %	8,1	7,9
Tadbirkorlarning yillik daromadi, mlrd. so'm	124,7	179,7

Jismoniy shaxslardan tadbirkorlik faoliyati uchun olinadigan soliq bo'yicha soliq summasini, soliq bazasini va stavkasini o'zgarishi hisobidan ortgan qiymati aniqlansin.

Kafedra mudiri

1-savol: Tashqi iqtisodiy aloqalarning makroiqtisodiy statistikadagi o'rni qanday?

2-Masala. Bankning kredit operatsiyalari quyidagilarda aks etgan:

Kredit razmeri, mln. so'm.	60	80	100	120	150	200	300
Kredit muddati, oy	3	6	7	8	9	10	12

Kreditning o'rtacha razmerini aniqlang

3- masala. Mamlakat aholisining pul daromadlari haqida quyidagi ma'lumotlar berilgan, (mlrd soʻm hisobida).

Ko'rsatkichlar	Bazis davr	Hisobot davri
Pul daromadlari:		
-tadbirkorlik faoliyatidan olingan daromad	1246,9	1445,5
-mehnat haqi	5640,2	7492,9
-ijtimoiy to'lovlar	1453,4	1607,4
-xususiy mulkdan olingan daromad	694,5	904,2
-boshqa daromadlar	195,5	240,0
Pul xarajatlari va jamg'armalar		
-mahsulot sotib olish va xizmatlar uchun to'lovlar	6007,2	7024,4
-majburiy to'lovlar va turli badallar	737,5	1000,9
-ko'chmas mulk sotib olish	180,1	255,2
-moliyaviy aktivlarni ko'paytirish xarajatlari	1835,7	2049,5
Bahosiindeksi, marta	1,110	1,114

Aniqlang:

- 1) joriy baholarda aholining nominal va ixtiyoridagi daromadlarini;
- 2) aholining nominal va ixtiyordagi daromadlari indeksini;
- 3) aholining real ixtiyoridagi daromadlarini;
- 4) aholining real ixtiyoridagi daromadlari indeksini.

Kafedra mudiri

1-savol: Import va eksport deganda nimani tushunasiz?

2-Masala. Sug'urta kompaniyasi uch korxonani kreditlashga qaror qabul qildi. Shartnomaga binoan kredit razmeri 80, 100 va 150 mln. so'm. Kredit birinchi korxonaga 6 oyga, ikkinchiga-8 oyga, uchinchiga-12 oyga berilgan. Yillik foiz stavkalari tegishli ravishda 24, 26 va 31%.

Kredit bo'yicha o'rtacha foiz stavkasi aniqlansin.

3- masala. Mamlakat aholisining yillik o'rtacha pul daromadlarini jon boshiga taqsimlanishi bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan, (jamiga nisbatan % hisobida):

Ko'rsatkich	Jami aholi soniga
Jon boshiga o'rtacha oylik pul daromadlari, ming so'm	nisbatan, %
1150 gacha	2,9
1150-1200	3,4
1200-1250	6,2
1250-1300	13,5
1300-1400	14,8
1400-1500	10,7
1500-1700	18,0
1700 dan yuqori	30,5
Jami	100,0

Aniqlang:

- 1) jon boshiga oylik o'rtacha daromadni;
- 2) modal va medianal daromadni;
- 3) quyi va yuqori detsilini;
- 4) aholi pul daromadlari tabaqalashuvining detsili koeffitsiyentini;
- 5) daromadlarning kontsentratsiyalashuvi koeffitsiyentini (Djini koeffitsiyentini).

Kafedra mudiri

1-savol: To'lov balansi deganda nimani tushunasiz?

2-Masala. Moliyaviy lizing bo'yicha 250 mln.so'm qimmatga ega bo'lgan asbobuskunalar ijaraga olindi (to'liq qoplash sharti bilan). Amortizatsiya normasi -20%. Lizing muddati 5yil. Kredit stavkasi 5%, komission to'lovlar normasi -3%, qo'shilgan qiymat solig'i -20%.

Lizing summasini aniqlang.

3- masala. Region bo'yicha aholi daromadlari guruhlari va guruhdagi daromadlar salmog'i haqida quyidagi ma'lumotlar berilgan, %:

Ko'rsatkichlar		Bazis davr	Hisobot davri	
Jami aholi:	100		100	
shu jumladan, aholi guruhlari	20 foizli	Daromadlar salmog'i	Daromadlar salmog'i	
I		10,8	4,5	
II		13,9	12,6	
III		13,8	16,5	
IV		28,8	22,5	
V		32,7	43,9	

Har bir yil uchun:

1. Djini koeffitsiyentini hisoblang;

2. Lorens egri chizig'ini grafikda tasvirlang.

Kafedra mudiri

1-savol: Aholi turmush darajasi deganda nimani tushunasiz?

2-Masala. Respublika bo`yicha quydagi ma`lumotlat berilgan, (mlrd. so`m.)

Yillar	Yalpi ichki mahsulot	Eksport	Import
2016	58425,6	12821,4	4891,6
2017	64368,3	13023,4	4781,6
2018	74864,2	15445,3	6748,1
2019	94929,3	14258,8	9704,8
2020	148976,9	14334,6	9438,3
2021	184867,9	15120,5	9145,8

Aniqlang:

- 1. Tashqi savdo aylanmasini.
- 2. Savdo balansi saldosini.
- 3. Qoplash koeffitsiyentini.
- 4. Regionning eksport kvotasi (KE).
- 5. Regionning import kvotasi (KI).
- 6. Regionning tashqi savdo kvotasi (KTS).
- 3- masala. Viloyat bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan (mlrd. so'm):

Ko'rsatkichlar	O'tgan davr	Joriy davr
Yalpi ichki mahsulot	2128,7	3194,5
Davlat byudjeti daromadlari	621,8	911,8
Davlat byudjeti xarajatlari	658,7	944,6
shundan:		
ijtimoiy soha	243,7	334,4
ijtimoiy muxofaza	61,3	72,7
iqtisodiyotga qilinadigan xarajatlar	75,8	97,3

Yalpi ichki mhsulotga nisbatan davlat byudjeti daromadi va xarajatlari darajasi va ularning dinamikasini aniqlang va tahlil qiling

Kafedra mudiri

1-savol: Aholi turmush darajasini tavsiflovchi ko'rsatkichlar tizimi deganda nimani tushunasiz?

2-Masala. 10 ta tikuv mashinasini tikuvchi fabrikadan to'liq qoplash sharti bilan ijaraga oldi. 2-mashinaning har biri 2 mln.so'mdan turadi. 5-4,5 mln.so'm;3-11,5 mln.so'm.Amortizatsiya normasi 2,0 va 4,5 mln.so'm turadigan mashinalar uchun 20%,a 11,5-10%.Kredit bo'yicha foiz stavkasi 4%;komission to'lovlar – 2%; QQS -20%.

Lizing summasi aniqlansin.

3- masala. Viloyatda yig'iladigan bevosita soliqlar bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan:

Koʻrsatkichlar	O'tgan davr	Hisobot davri
Jismoniy shaxslardan tadbirkorlik faoliyati uchun		
olinadigan soliq, mlrd. so'm	10,1	14,2
Soliq stavkasi, %	8,1	7,9
Tadbirkorlarning yillik daromadi, mlrd. so'm	124,7	179,7

Jismoniy shaxslardan tadbirkorlik faoliyati uchun olinadigan soliq bo'yicha soliq summasini, soliq bazasini va stavkasini o'zgarishi hisobidan ortgan qiymati aniqlansin.

Kafedra mudiri

1-savol: Aholi turmush darajasining sifat ko'rsatkichlariga nimalar kiradi?

2-Masala. Konserva sanoati bo'yicha investitsiya summasi va yillik ishlab chiqarish quvvati haqida quyidagi ma'lumotlar berilgan:

Zavodlar	Investitsiya summasi, mln.so'm	Haqiqiy yillik ishlab chiqarish quvvati		Loyiha bo'yicha hissali kapital qo'yilmalari, so'm
		mln. dona	mln. so'm	
SKZ	500	2.0	6.0	230
TKZ	400	1.5	5.2	241
BKZ	600	2.3	6.4	225
QKZ	300	1.2	4.4	222

Haqiqiy va loyiha bo'yicha hissali kapital qo'yilmalari darajasi, uning mutloq o'zgarishini qaysi omillar hisobidan o'zgarganligini aniqlang.

3- masala. Kredit o'rtacha qoldig'i va hajmi haqida quyidagi ma'lumotlar ma'lum (ming so'm):

Volumethickler	Kvartallar			
Ko'rsatkichlar	I	II	Ш	IV
O'rtacha kredit qoldig'i	30	26	50	58
Kredit hajmi	560	480	800	576

Har bir kvartal uchun alohida aniqlang:

- 1) kreditdan foydalanish muddatining uzunligini;
- 2) kredit aylanish tezligi oborotlar sonini;

Kvartallar bo'yicha hisoblangan ikki ko'rsatkichning o'zaro bog'liqligini ko'rsating.

1-savol: Aholi daromadlari va xarajatlari balansi deganda nimani tushunasiz? **1-Masala.** Respublika boʻyicha quydagi ma'lumotlat berilgan, (mlrd. soʻm.)

Yillar	Yalpi ichki mahsulot	Eksport	Import
2016	54374,6	14841,4	4291,6
2017	62348,3	13423,4	4742,6
2018	79764,2	15045,3	6728,6
2019	97629,4	14258,2	9704,8
2020	128926,9	14434,6	9448,4
2021	164267,9	15220,8	9545,2

Aniqlang:

- 1. Tashqi savdo aylanmasini.
- 2. Savdo balansi saldosini.
- 3. Qoplash koeffitsiyentini.
- 4. Regionning eksport kvotasi (KE).
- 5. Regionning import kvotasi (KI).
- 6. Regionning tashqi savdo kvotasi (KTS).
- **2- masala.** Moliyaviy lizing bo'yicha 250 mln.so'm qimmatga ega bo'lgan asbob-uskunalar ijaraga olindi (to'liq qoplash sharti bilan).Amortizatsiya normasi 20%. Lizing muddati 5yil. Kredit stavkasi 5%, komission to'lovlar normasi 3%, qo'shilgan qiymat solig'i 20%.

Lizing summasini aniqlang.

Kafedra mudiri

1-savol: Aholining daromadlari bo'yicha tabaqalanishi qanday aniqlanadi?

2-Masala. Respublika boʻyicha quydagi ma'lumotlat berilgan, (mlrd. soʻm.)

Yillar	Yalpi ichki mahsulot	Eksport	Import
2016	58378,6	18872,8	4891,2
2017	62868,8	13823,4	4881,6
2018	79864,2	15045,8	6728,2
2019	97989,3	14858,2	9704,8
2020	148976,8	14234,6	9838,4
2021	164867,6	15420,2	9125,8

Aniqlang:

- 1. Tashqi savdo aylanmasini.
- 2. Savdo balansi saldosini.
- 3. Qoplash koeffitsiyentini.
- 4. Regionning eksport kvotasi (KE).
- 5. Regionning import kvotasi (KI).
- 6. Regionning tashqi savdo kvotasi (KTS).
- **2- masala.** Kapital qo'yilmalarning 3 variantini ifodalovchi quyidagi ma'lumotlar ma'lum (ming so'm):

Ko'rsatkichlar	Variantlar		
	I	II	III
Kapital qo'yilmalar	600	975	875
Yillik mahsulot	250	250	250
Mahsulot tannarxi	150	100	50

Har bir variant uchun alohida nisbiy (taqqoslama) samaradorlik ko'rsatkichlarini aniqlab, eng samarali variantni belgilang.

Kafedra mudiri

1-savol: Aholining sotsial sharoitini umumlashtirib ifodalovchi ko'rsatkichlar jumlasiga nimalar kiradi?

2-Masala. Ishchi ob'ektlar va ularga sarflangan mablag'lar xaqida quyidagi

ma'lumotlar mavjud:

Ob'ektlar	Ishgan tushgan	Sarflangan	Loyixadagi quvvat
	vaqt	mablag',mln. so'm	mln.metr
A	17.01.2021y	27,2	400,9
В	26.04.2021y	20,8	360,7
V	25.11.2021y	14,7	254,5
G	25.08.2021y	11,1	189,7

Ob'ektlarning yillar bo'yicha olgan foydasi xaqida quyidagi ma'lumotlar ma'lum (mln.so'm)

Yillar	Variantlar			
	A	В	V	G
2016	_	-	-	-2.0
2017	2.4	-0.5	_	4.0
2018	6.0	1.6	1.2	8.0
2019	7.2	4.0	3.0	6.1
2020	7.9	8.0	5.0	5.0
2021	8.0	10.0	6.4	9.5

Qoplash muddati xar bir variant bo'yicha aloxida aniqlab xulosalar yozilsin.

2- masala. Hudud asosiy kapitali haqida quyidagi ma'lumotlar berilgan (mlnso'm):

	,
1. Asosiy kapitalning to'liq boshlang'ich qiymati, yil boshida	4924,0
2. Yil boshiga asosiy kapitalning eskirish darajasi,%	45,0
3. Yil davomida sotib olingan asosiy kapital	646,6
4. Hisobdan chiqarilgan asosiy kapitalning to'liq boshlang'ich qiymati	244,0
5.Hisobdan chiqarilgan asosiy kapitalning qoldiq qiymati	2,0
6.Yillik amortizatsiya qiymati	175,0
7. Ishlab chiqarilgan mahsulot qiymati	3022,6

Asosiy kapitalning holati va harakati ko'rsatkichlarini aniqlang hamda asosiy kapital balansini tuzing.

Kafedra mudiri

VARIANT № 26

1-savol: Inson taraqqiyoti indeksi hisoblash.

2-Masala. Quyidagi jadvalda aholi jon boshiga oylik daromad hajmining taqsimoti keltirilgan:

Ko'rsatkichlar	Jami aholi soniga nisbatan, % hisobida
Aholi jon boshiga o'rtacha oylik daromad,	
ming so'm.	
90,0-130,0	2,7
130,1-170,0	6,7
170,1-210,0	8,7
210,1-250,0	14,8
250,1-290,0	21,9
290,1-330,0	15,2
330,1-370,0	13,3
370,1-410,0	10,4
410,0- va yuqori	6,3
Jami aholi	100

Aniqlang:

- 1) aholi jon boshiga o'rtacha oylik daromad hajmini;
- 2) modal va medianal daromadni;
- 3) detsili koeffitsiyentini.
- **2- masala.** Korxona asosiy kapitali ob'yektiningqayta baholash paytidagi to'liq boshlang'ich qiymati 70 mln so'm, uning qoldiq qiymati esa 40 mln so'mga teng bo'lgan. Ushbu asosiy kapital ob'yekti umumdavlat tasnifiga ko'ra qayta baholash koeffisiyenti (indeksi) 1,15 ga teng bo'lgan asosiy kapitallar guruhiga kiradi.

Asosiy kapital ob'yektining qayta baholash paytidagi to'liq tiklash qiymatini va qoldiq qiymatini aniqlang.

VARIANT № 27

1-savol: Aholining ma'rifiy va ma'naviy darajasini umumlashtirib tavsiflovchi koʻrsatkichlar

2-Masala. Xitoy tashqi savdosi quyidagi ma'lumotlar bilan ifodalanadi (mlrd.doll):

Ko'rsatkichlar		Yillar			
	2013	2014	2015	2016	2017
Eksport	27,2	62,1	140,8	150,1	182,1
Import	42,2	53,5	132,1	138,8	142,4

Aniqlang:

- 1. Xitoy tashqi savdo oboroti va saldosini;
- 2.Eksport, import va tashqi savdo oboroti dinamikasini (2011-yilga nisbatan)
- 3. Ushbu ko'rsatkichlarning o'rtacha yillik o'sish sur'atini.

3- masala. Aholining pul daromadlari taqsimoti bo'yicha quyidagi ma'lumotlar berilgan:

Oʻrtacha jon boshiga oylik	Aholi soni, mln kishi	Interval o'rtachasi (\overline{A}_i)	$\overline{A}_i \cdot A_i$	Kumulyativ chastota,
daromad,	(A_i)		, ,	(A)
ming so'm				
100 gacha	2,9	50		
100-200	18,5	150		
200-300	25,5	250		
300-400	23,4	350		
400-500	18,8	450		
500-600	14,3	550		
600-700	10,7	650		
700-800	8,0	750		
800-900	6,0	850		
900-1000	4,5	950		
1000-1100	3,0	1050		
1100-1200	3,0	1150		
1200-1300	1,7	1250		
1300-1400	1,8	1350		
1400dan yuqori	148,2	-		

Aniqlang:

- 1) jon boshiga o'rtacha pul daromadni;
- 2) quyi va yuqori detsilini;
- 3) detsili koeffitsiyentini.

Kafedra mudiri

VARIANT № 28

1-savol: Aholining ma'rifiy salohiyati ifodalovchi ko'rsatkichlar.

2-Masala. Aholining pul daromadlari tarkibi haqida quyidagi ma'lumotlar

berilgan (mln so'm):

Daromadlar	Bazis davr	Hisobot davri
Pul daromadlari	6879,3	8885,6
Shu jumladan:		,
tadbirkorlik faoliyatidan	860,7	1068,3
mehnat haqi	4492,2	5675,2
ijtimoiy to'lovlar	1040,5	1252,1
mulkdan daromad	353,8	694,5
boshqa daromadlar	132,1	195,5

Iste'mol bahosi indeksi bazis va hisobot davrlarida mos ravishda 1,13 va 1,17ni tashkil etgan.

3- masala. Mamlakat iqtisodiyotini ifodalovchi quyidagi shartli ma'lumotlar berilgan (mln. dollar):

Yillar	Import	YAIM
2005	70	680
2006	72	715
2008	65	720
2009	74	736
2010	80	728
2011	91	742
2012	83	761
2013	106	797
2014	98	821
2015	112	837
2016	126	855
2017	110	823
2018	122	841
2019	130	874
2020	128	868
2021	145	900

Hisoblang:

- a) YaIM va import orasidagi chiziqli korrelyasiya koeffitsientini;
- b) import boʻyicha toʻgʻri chiziqli tenglama parametrlarini;

v) 2022- 2030 yillar uchun import prognozini.

Kafedra mudiri

VARIANT № 29

1-savol: Turmush qiymati va uning indeksini aniqlash

2-masala. Mamlakat iqtisodiyotini ifodalovchi quyidagi shartli ma'lumotlar

berilgan (mln. dollar):

Yillar	Import	YAIM
2010	55	485
2011	58	500
2012	59	493
2013	56	506
2014	61	510
2015	65	535
2016	70	546
2017	77	573
2018	80	578
2019	82	583
2020	90	598
2021	100	600

Hisoblang:

- a) YaIM va import orasidagi chiziqli korrelyasiya koeffitsientini;
- b) import bo'yicha to'g'ri chiziqli tenglama parametrlarini;
- v) 2022 2030 yillar uchun import prognozini.

3- masala. Korxona asosiy kapitali ob'yektiningqayta baholash paytidagi to'liq boshlang'ich qiymati 79 mln so'm, uning qoldiq qiymati esa 48 mln so'mga teng bo'lgan. Ushbu asosiy kapital ob'yekti umumdavlat tasnifiga ko'ra qayta baholash koeffisiyenti (indeksi) 1,15 ga teng bo'lgan asosiy kapitallar guruhiga kiradi.

Asosiy kapital ob'yektining qayta baholash paytidagi to'liq tiklash qiymatini va qoldiq qiymatini aniqlang.

Kafedra mudiri

1-savol: Pul aylanmasining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati va statistikaning vazifalari nimalardan iborat?

2-Masala. Respublika boʻyicha quydagi ma'lumotlat berilgan , (mlrd. soʻm.)

Yillar	Yalpi ichki mahsulot	Eksport	Import
2016	50305,6	11850,6	4250,4
2017	62308,3	13003,4	4780,6
2018	79764,2	15045,1	6728,9
2019	97909,3	14258,4	9704,6
2020	118906,9	14304,6	9430,4
2021	164807,9	15020,6	9145,8

Aniqlang:

- 1. Tashqi savdo aylanmasini.
- 2. Savdo balansi saldosini.
- 3. Qoplash koeffitsiyentini.
- 4. Regionning eksport kvotasi (KE).
- 5. Regionning import kvotasi (KI).
- 6. Regionning tashqi savdo kvotasi (KTS).

3- masala. Mamlakat aholisining jon boshiga to'g'ri keladigan daromadlari

bo'yicha taqsimlanishi quyidagicha bo'lgan:

Umumiy aholi soni	Mln kishi	Foizda
	27,5	100
Jon boshiga to'g'ri keladigan o'rtacha yillik daromadlari		
miqdori, ming so'm:		
1500,0 gacha	0,9	3,2
1500,1-2500,0	2,5	8,9
2500,1-3500,0	3,2	11,5
3500,1-4500,0	3,2	11,5
4500,1-6000,0	4,1	15,0
6000,1-8000,0	4,1	14,9
8000,1-12000,0	4,6	17,3
12000,0 dan yuqori	4,9	17,7

Moda, mediana va o'rtacha daromadni hamda daromadlar konsentratsiyasi indeksi (Djini koeffisiyenti)ni hisoblang.

Kafedra mudiri